

# "נקודה טובה" - מסע בשבילי הרוח של עם ישראל

גיליון 37 - שנת תשפ"ז גיליון "פנחס" - יט' תמוז תשפ"ז, 4 לילולי 2026.

לע"נ אמו"ר ר' יוסף-חיים ב"ר יעקב רוט ז"ל

ב"ה

## **"נקודה טובה" לפרשת "פנחס" - "המלך מת, יחי המלך החדש".**

בשנת 1940, כאשר כמעט כל אירופה נפלה בידי הנאצים, נשא סר ויסטון צ'רצ'יל - ראש ממשלת בריטניה סידרה בת שלשה נאומים מכוננים בהם הבטיח לעמו "דם, עמל, דמעות ויזע" והבהיר לעם הבריטי כי הדרך היחידה להביס את האויב דורשת מאמץ והקרבה אדירים עד כדי "מלחמה על החופים". ואכן, בנחישות ובעקשנות הוא הוביל את בריטניה אל הניצחון.

מאורעות אלה משרטטים קווים מנחים לדמותו של מנהיג אמיץ והחלטי המציג חזון, מראה דוגמה אישית ומוביל את העם אל עבר היעד.

אולם, למרות שצ'רצ'יל הוביל את בריטניה כמעט לבדה מול ה'בליץ' של גרמניה הנאצית עד לניצחון, הרי שבבחירות של 1945 לאחר כניעת גרמניה הוא הודח וממשלתו הוחלפה.

מדוע יוקרתו והישגיו של צ'רצ'יל לא עמדו לו בבחירות של 1945? כנראה שמנהיג שמתאים לתקופת משבר אינו בהכרח מתאים לתקופת שגרה. ומנהיג קרבי והיסטורי אינו בהכרח ראוי להוביל שיקום כלכלי וחברתי. דור דור - ואתגריו, דור דור ומנהיגיו. וכך אכן עוסקת פרשתנו ב'העברת מקל' המנהיגות בין משה רבנו הגואל ונותן התורה, לבין יהושע שכבש והנחיל את הארץ. מנהיגים חדשים בזמנים מתחדשים.

## **הבה נתבונן בסוגיית הנהגת העם ומינוי יורש, כפי שהיא באה לידי ביטוי בפרשתנו.**

משה רבנו היודע שסוף חייו קרב, מבקש מן הקב"ה שימנה לו מחליף ראוי.

"וַיִּדְבֹּר מֹשֶׁה אֶל ה' לֵאמֹר. יִפְקֹד ה' אֱלֹהֵי הָרוּחַת לְכָל בָּשָׂר אִישׁ עַל הָעֵדָה. אֲשֶׁר יֵצֵא לְפָנֶיהֶם וְאֲשֶׁר יָבֹא לְפָנֶיהֶם וְאֲשֶׁר יוֹצִיאֵם וְאֲשֶׁר יָבִיאֵם וְלֹא תִהְיֶה עֵדֶת ה' כִּצְאֹן אֲשֶׁר אֵין לָהֶם רָעָה (במדבר כז, טו-יז).

**"איש על העדה"** - אדם בעל אישיות שישא בעול הציבור מתוך אחריות לאומית. יראה דוגמה אישית וילך בראש. ילכד את העם, ינהיג וישפוט בצדק. ויצא בראש העם למלחמה. מנהיג שמכיר את רוח העם, שידע ללכד את השורות ולאחד את כל בעלי הדעות השונות, סביב הייעוד המשותף של עם ישראל.

**"ולא תהיה עדת ה' כצאן אשר אין להם רעה"** – מנהיג ורועה שימנע מן העם להתפורר ולהתפזר, כדי שלא נגיע לאנרכיה חברתית ולאומית של "איש הישר בעיניו יעשה".

ואכן, הקב"ה נענה לבקשתו של משה וממנה את יהושע בן נון – נערו ועוזרו האישי הקרוב של משה רבנו. והקב"ה מוסיף ודורש ממשה רבנו לבסס את מעמדו של יהושע כ- יורש הממשיך, עוד בחייו. ככתוב: **"וְסִמַּכְתָּ אֶת יָדְךָ עָלָיו... וְנִתְּתָה מִהוֹדֶךָ עָלָיו לְמַעַן יִשְׁמְעוּ (בקהל) כָּל עֵדֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל"** (במדבר כז, יח-כ). וכך אכן יהושע החליף את משה רבנו והוביל את עם ישראל בכניסתו לארץ – בכיבושה, בירושטה ובחלוקת הנחלות לשבטים.

## "נקודה טובה" - מסע בשבילי הרוח של עם ישראל

והנה, למרבה הפלא, יהושע לא הלך בדרכו של משה רבו ולא מינה לעצמו יורש. האם הוא נהג כך כי לא ראה מועמד ראוי? ואולי חשב שהמעבר למבנה שבטי ולתקופת השופטים – זהו המבנה השלטוני הראוי. איננו יודעים מה התשובה, והשאלות ממשיכות לרחף בחללו של עולם.

איננו יכולים לדעת "מה היה קורה אילו". מה היה קורה אילו יהושע אכן היה ממנה יורש. אבל קשה להתעלם מן העובדה שלאחר מות יהושע נחלשה ההנהגה הלאומית, והחברה הישראלית הידרדרה למציאות של: "בְּיָמֵי הָהֵם אֵין מֶלֶךְ בְּיִשְׂרָאֵל אִישׁ הַיָּשָׁר בְּעֵינָיו יַעֲשֶׂה" (שופטים יז, ו). הפשע התגבר והנאמנות השבטית גברה על הלכידות הלאומית.

שיא השפל של התהליך הזה היה במעשה פילגש<sup>1</sup> בגבעה. אשה שנאנסה ונרצחה על ידי פושעים בודדים משבט בנימין ואלה זכו להגנת השבט. השבטים המזועזעים יצאו למלחמת אחים נגד שבט בנימין. ולאחר 3 שבבי לחימה התוצאה הייתה מזעזעת. מבני בנימין שרדו רק 600 גברים, והמחיר הנורא היה: 40,000 הרוגים מעם ישראל.

ייתכן שהלקח הגדול של פרשתנו הוא, שמנהיגות איננה נמדדת רק ביכולתו של המנהיג להוביל את עמו בהווה, אלא גם ביכולתו לתכנן ולנהל את 'היום שאחרי'.

וכך, משה רבנו ברגעיו האחרונים, אינו עסוק במורשתו האישית אלא בהמשכיותה של האומה. ובניגוד למנהיגים רבים המדכאים כל סימן ליורש מחשש להפיכה ולמרד, הוא כן פעל להעמדת יורש ראוי, למרות הסיכון שמחליפו אולי יאפיל על הישגיו ההיסטוריים, בבחינת: "משה מת ויהושע מכניס את ישראל לארץ" (ספרי במדבר, בהעלותך צה).

ההכרזה המלכותית הצרפתית: "המלך מת, יחי המלך החדש" אינה מבטאת רק את החלפת שלטון, אלא גם את המשכיותו. את ההכרזה שהצלחתה של האומה תלויה ביכולתה להצמיח מתוכה מנהיגים חדשים ולשמור על הרצף בין העבר לעתיד.

בימים אלה של טרום בחירות, הבה נתפלל שההנהגה תצליח ללכד ולאחד את העם, לא רק בימי מלחמה, אלא גם בימי שלום פריחה ושגשוג.

## **הברכת שבת life**

### **אשה רואה**

לכניסה או להסרה מרשימת התפוצה (במייל ו/או בווטסאפ), ניתן לפנות למייל: [rothmoshe@gmail.com](mailto:rothmoshe@gmail.com)

ארכיון "נקודה טובה": [http://www.pirsuma.com/nekuda\\_tova](http://www.pirsuma.com/nekuda_tova)

נא לשמור על קדושת הגליון ולהכניסו לגניזה לאחר השימוש.

יש לך הערה או הארה? אשמח לקבל למייל הנ"ל. **אהבת? הפץ בין חבריך.**

---

<sup>1</sup> פילגש - אשת איש, ללא כתובה - ללא הסדרה כלכלית.